

Rzeczą Sądu polubownego jest przesłuchanie stron celem wyrobienia sobie należytego poglądu na całokształt sprawy, ani przesłuchiwanie stron w ich równoczesnej obecności, ani przedstawianie wzajemnych zeznań, nie jest konieczne, ileże Sąd polubowny poza przep. §§ 598 – 599 a. p. c. nie jest związany postanowieniami procedury cywilnej może sobie wyrobić przekonanie o prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń i roszczeń stron wedle swego wolnego przekonania i nie potrzebuje przedstawiać stronom ich wzajemnych zeznań i przesłuchiwać je w równoczesnej ich obecności.

**Orzeczenie Sądu Najwyższego
z dnia 22 grudnia 1931 r.
III 1 Rw 1931/31**

Uzasadnienie:

Powód zaskarża wyrok Sądu odwoławczego z przyczyn rewizyjnych wymienionych w § 503 L. 2, 4 a. p. c., jednak niesłusznie.

Przyczyna rewizyjna z § 503 L. 2 a. p. c. polega zdaniem powoda w nienależytem przesłuchaniu świadka M., w szczególności w niewyświetleniu pytania odnoszącego się do powstania przysądzonej zaskarżonem orzeczeniem Sądu polubownego wtórpozwanemu kwoty, oraz w niedopuszczeniu dowodu z przesłuchania stron.

Powołana przyczyna rewizyjna jednak nie zachodzi, ileże badanie jakie kwoty z przysądzonej wtórpozwanemu sumy przypadają na kapitał a jakie na odsetki, wychodziło poza ramy danego sporu i dla jego rozstrzygnięcia było zbędne (§§ 275 ust. 1 i 448 a. p. c.), przeprowadzenie zaś dowodu z przesłuchania stron pozostawione jest uznaniu Sądu procesowego, który może, ale nie musi dowód ten przeprowadzić (§ 371 a. p. c.).

Twierdzenie rewizji, iż sędzia polubowny przesłuchiwał strony osobno, w szczególności powoda później aniżeli wtórpozwanego i nie przedstawił mu zeznań tego ostatniego, nawet gdyby było prawdziwe nie mogłoby uzasadnić bezskuteczności wyroku sądu polubownego, na zasadzie przep. § 595 L. 2 a. p. c. w tym kierunku, że w postępowaniu przed Sądem

polubownym nie udzielono mu należytego posłuchu. **Rzeczą Sądu polubownego jest przesłuchanie stron celem wyrobienia sobie należytego poglądu na całokształt sprawy; ani przesłuchiwanie stron w ich równoczesnej obecności, ani przedstawianie wzajemnych zeznań, nie jest konieczne, ileż Sąd polubowny poza przep. §§ 598 – 599 a. p. c. nie jest związany postanowieniami procedury cywilnej może sobie wyrobić przekonanie o prawdziwości lub nieprawdziwości twierdzeń i roszczeń stron wedle swego wolnego przekonania i nie potrzebuje przedstawiać stronom ich wzajemnych zeznań i przesłuchiwać je w równoczesnej ich obecności.**

Wywody rewizji usiłujące ze stanowiska przep. § 595 L. 3 a. p. c. wykazać sprzeczną z przepisami ustawy obsadę Sądu polubownego, są w zupełności chybione, ileż okoliczność, że M. jako sędzia – laik wchodził w skład zespołu sądującego, nie może mu nadać charakteru urzędnika sędziowskiego, sprawującego urząd sędziowski (§ 578 a. p. c.).

Doręczenie wyroku Sądu polubownego nastąpiło stosownie do postanowień zapisu przez nadanie na pocztę egzemplarza wyroku dla powoda przeznaczonego i musi być uważane za należyte doręczenie, bez względu na to, czy postanowienie odnośnie zapisu miało sens, czy też go nie miało.

O bezskuteczności wyroku Sądu polubownego z powodu przekroczenia granic zadania Sądu polubownego (§§ 595 L. 5, 577 a. p. c.) mogłaby być mowa tylko wtedy, gdy Sąd polubowny orzekłby o czymś, co nie było przedmiotem zapisu. Innego znaczenia określeniu „przekroczył granice” nadawać nie można, a odpowiada ono tak logicznej jak gramatycznej wykładni powołanego przepisu ustawy.

Pomijając zatem okoliczność, że Andrzej W. nie rościł sobie żadnej pretensji do wtóropozwanego, co wyraźnie przed sądem polubownym zaznaczył, nie może być mowy o przekroczeniu granic w świetle powyższego poglądu prawnego, skoro nie orzeczono o tem, czy powodowi przysługuje prawo regresu do pierwopozwanego, oraz czy pierwopozwanemu przysługują wzajemne pretensje do wtóropozwanego.

Sąd rewizyjny podziela w zupełności zapatrywanie prawne Sądu odwoławczego, że wyrok Sądu polubownego nie narusza przepisów prawa bezwzględnie obowiązującego (§ 595 L. 6 a. p. c.) i w tym kierunku odsyła powoda do trafnych i wyczerpujących pobudek zaskarżonego wyroku, z uwagą odnośnie wywodów, dotyczących wynagrodzenia sędziego

polubownego, że przyznanie takiego wynagrodzenia nie jest ani zabronione, ani sprzeczne z dobrymi obyczajami (§ 879 ust. 1 a. u. c.) ileż spełnianie urzędu sędziego polubownego leży poza sferą jego obowiązków.

Źródło: PPIA 1932, poz. 175